

ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА № 0400316524

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Община Смолян за 2024 г.

София, 2025 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	5
Мнение	5
База за изразяване на мнение	5
Правно основание за извършване на одита	6
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет	6
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет	6
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет	7
Некоригирани неправилни отчитания.....	8
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.....	10
Коригирани неправилни отчитания.....	15
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	22
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	22

Списък на съкращенията

АОС	Акт за общинска собственост
АДФИ	Агенция за държавна финансова инспекция
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ВРБ	Второстепенен разпоредител с бюджет
ГФО	Годишен финансов отчет
ДДС	Данък добавена стойност
ДДС	Дирекция „Държавно съкровище“
ДМА	Дълготраен материален актив
ДР на ЗПФ	Допълнителни разпоредби на Закона за публични финанси
ДСД	Други сметки и дейности
ЕБК	Единна бюджетна класификация
ЕАД	Еднолично акционерно дружество
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЗВ	Закон за водите
ЗДБРБ	Закон за държавния бюджет на Република България
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗОСИ	Закон за опазване на селскостопанското имущество
ЗПФ	Закон за публични финанси
ЗСч	Закон за счетоводството
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИРМ	Изнесено работно място
КК	Курортен комплекс
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
МО	Мемориален ордер
МФ	Министерство на финансите
ОбА	Общинска администрация
ОбС	Общински съвет
ОУ	Основно училище
РД	Работен документ

СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
СМР	Строително монтажни работи
СУ	Средно училище
СС	Счетоводен стандарт
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПСПВ	Пречиствателна станция за питейни води
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ФО	Финанси на общините
ИСО	Информационна система на общините
ОП	Оперативна програма
СЕС	Средства от Европейския съюз

**ДО
ДОЦ. НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
51-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
Г-Н НИКОЛАЙ МЕЛЕМОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА СМОЛЯН**

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Община Смолян, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2024 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Община Смолян към 31 декември 2024 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните ѝ парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Община Смолян в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2025 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-03-165 от 21.11.2024 г., изм. със Заповед № ОД-04-03-042 от 24.03.2025 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни

доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениета на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансов одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;
- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или
- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

1. При извършени одитни процедури за проверка на счетоводното отчитане на разходи за инфраструктурни обекти, при извършения финансов одит на ГФО за 2023 г., е установено следното¹:

По възлагателни писма² при изпълнение на договор № ПНО-ОП-22.10-9 от 24.10.2022 г. за обект "Ремонт на улици и пътища на територията на Община Смолян", с целеви средства, отпуснати с ПМС № 360 от 10.12.2020 г., през 2023 г. са извършени СМР на три обекта³, на обща стойност 351 937 лв. Съгласно предоставена от общината информация:

- за обектите няма проектна готовност, разрешение за строеж, и
- съгласно разпоредбите на параграф 5, т. 43⁴ от Допълнителните разпоредби от Закона за устройство на територията (ЗУТ), разходите се класифицират като текущ ремонт.

Разходите са неправилно осчетоводени като основни ремонти в отчетна група „Бюджет“ по сметка 6076 "Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки", вместо по сметка 6021 "Разходи за текущ ремонт", и неправилно капитализирани в отчетна група ДСД по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в кореспонденция със сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група „Други сметки и дейности“.

Допуснато е с целеви средства да се финансират разходи за текущи ремонти, без да е извършена промяна в бюджетните взаимоотношения на общината с централният

¹ Одитни доказателства №№ 1, 2 и 8

² Възлагателни писма №№ ДЛ 007878 от 04.01.2023 г.; ДЛ 007878 от 16.05.2023 г.; ДЛ 007878 от 07.06.2023 г.

³ Възстановяване и укрепване на тротоари на ул. "Димитър Благоев" – 101 019 лв.; Ремонт на път SML 3255/III-866 гр. Смолян - с. Турян – 161 429 лв.; Ремонт на местен път за с. Дунево / от край на ул. "Деспот Слав", кв. Райково, до центъра на с. Дунево – 89 489 лв.

⁴ "Текущ ремонт" на строеж е подобряването и поддържането в изправност на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите, както и вътрешни преустройства, при които не се: а) засяга конструкцията на сградата; б) извършват дейности като премахване, преместване на съществуващи зидове и напрана на отвори в тях, когато засягат конструкцията на сградата; в) променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях. Текущ ремонт на строеж е и подобряването и поддържането в изправност на елементите на техническата инфраструктура по чл. 64, ал. 1, при които не се променят трасе

бюджет, по реда на чл. 55, ал. 1⁵ от ЗДБРБ за 2023 г., както и без решение на Общински съвет – Смолян, по реда на чл. 55, ал. 2⁶ от същия закон.

Допуснатото неправилно отчитане е установено при извършения финансов одит на ГФО за 2023 г. и не е коригирано към 31.12.2024 г.

За коригиране на неправилно капитализираните разходи в отчетна група ДСД е следвало към 31.12.2024 г. да се приложат дадените от министъра на финансите указания с т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г. за коригиране на грешки от предходни отчетни периоди чрез сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“.

Допуснатото е в несъответствие с изискванията на чл. 55, във връзка с чл. 51 от Закона за Държавния бюджет на Република България за 2023 г., и във връзка с чл. 55, ал. 1, чл. 94, ал. 3, т. 6 и ал. 4 от Закона за публичните финанси (ЗПФ), което във връзка с § 2 от ДР на ЗПФ се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

Не са спазени изискванията за осчетоводяване на разходите – активите по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС №14 от 2013 г.

Не са спазени указанията дадени от министъра на финансите с т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г. относно коригиране на грешки от предходни отчетни периоди, произтичащи от неотчетени активи и пасиви или от отчетени несъществуващи активи и пасиви, да се отразяват чрез съответните сметки от групи 69 и 79 на СБО.

На основание чл. 57, ал. 1 от Закона за Сметната палата, установените несъответствия по време на финансовия одит на ГФО на Община Смолян за 2023 г. са изпратени на Агенцията за държавна финансова инспекция.

С допуснатото неправилно отчитане е завишен шифър 0015 „Инфраструктурни обекти“ от актива на баланса и е намален шифър 0693 „Намаление на нефинансови активи от други събития“ от Отчета за приходите и разходите.

2. По Програма за изграждане и основен ремонт на спортни и физкултурни салони в държавни и общински училища за периода 2024 г. - 2027 г., финансирана от Министерство на образованието и науката, Модул 2 „Основен ремонт на съществуващи физкултурни салони“, са одобрени като бенефициенти две училища – второстепенни разпоредители с бюджет на общината (ВРБ):

- СУ „Отец Паисий“ гр. Смолян, с безвъзмездно финансиране по програмата в размер на 600 000 лв., и съфинансиране, в размер на 150 992 лв.

- ОУ „Стою Шишков“ гр. Смолян, с безвъзмездно финансиране по програмата, в размер на 600 000 лв., и съфинансиране, в размер на 125 684 лв.

С Решение № 151 от 28.03.2024 г. ОбС - Смолян дава съгласие на кмета на Община Смолян да осигури съфинансиране на двете училища, в общ размер на 276 676 лв. В разчета за финансиране на капиталови разходи двата обекта са включени

⁵ Целевата субсидия за капиталови разходи по чл. 51 може да бъде трансформирана в трансфер за други целеви разходи на общината за извършване на неотложни текущи ремонти на общински пътища, на улична мрежа, на сгради, публична общинска собственост и за извършване на разходи по почистване на речни легла за осигуряване на нормалната им проводимост в урбанизираните територии по механизъм и в срокове, определени с постановлението за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2023 г.

⁶ В рамките на бюджетните взаимоотношения на общината с централния бюджет произтичащите от ал. 1 промени се извършват от министъра на финансите по предложение на кмета на общината въз основа на решение на общинския съвет.

със сумите на предвиденото съфинансиране. Договорите⁷ с изпълнителите на СМР, сключени от ВРБ, не предвиждат авансови плащания и всички разплащания е следвало да се извършват от училищата. Към 31.12.2024 г., по договорите няма приети и фактурирани СМР от изпълнителите.

Без наличие на основание, от СУ „Отец Паисий“ и ОУ „Стою Шишков“ гр. Смолян са издадени фактури с получател Община Смолян за аванс за съфинансиране по програма за основен ремонт на физкултурен салон и съблекални по договор. На база издадените фактури, средства в общ размер на 246 696 лв., от капиталова субсидия са преведени на СУ „Отец Паисий“ гр. Смолян (136 002 лв.) и ОУ „Стою Шишков“ гр. Смолян (110 694 лв.). Съставени са следните неправилни счетоводни операции:

а) В ОБА:

- по дебита на сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната“ в кореспонденция със сметка 7511 „Касови трансфери от/за централния бюджет“, и
- по дебита на сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ в кореспонденция със сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната“.

б) В СУ „Отец Паисий“ и ОУ „Стою Шишков“ гр. Смолян, получените средства от капиталовата субсидия са осчетоводени по дебита на сметка 5013 „Текущи банкови сметки в левове“ в кореспонденция със сметка 7199 „Други приходи“ (246 696 лв.).

В резултат на съставените неправилни счетоводни записвания са завишени салдата по сметки 4020 „Доставчици по аванси от страната“ и 7199 „Други приходи“. Доколкото са налице трансфери между ОБА и ВРБ, е следвало същите да бъдат отразени чрез сметка 7501 „Вътрешни касови трансфери в левове“.

На касова основа получените от ВРБ средства са отчетени неправилно по подпараграф 36-19 „Други неданъчни приходи“.⁸

Съгласно указанията на МФ, дадени с ФО-3 от 2024 г., следва да се има предвид, че при изготвянето на заявките е необходимо да се включат тези разходи за обекти, чийто падеж за плащане настъпва през месеца, за който са заявени сумите, като за кодовете на целевата субсидия за капиталови разходи се прилага изискването за директно разплащане към контрагенти.

Не са спазени изискванията за осчетоводяване на трансферите по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС №14 от 2013 г.

Не са спазени указанията дадени от министъра на финансите с ФО-03 от 06.02.2024 г. за съставянето и изпълнението на бюджетите на общините и на сметките за средства от Европейския съюз за 2024 г., което във връзка с § 2 от ДР на ЗПФ се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

С допуснатите неправилни отчитания, в размер на 246 696 лв., са завишени шифър 0073 „Предоставени аванси“ от актива на баланса и шифър 0719 „Други текущи приходи“ от Отчета за приходите и разходите. Завишен е показател „Други текущи приходи и реализирани курсови разходи“ от Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средства от ЕС и чуждите средства.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

1. В Община Смолян не е създаден одитен комитет, въпреки че попада в обхвата на чл. 18, ал. 1 от Закона за вътрешен одит в публичния сектор, съгласно който

⁷ Договор № 1 от 26.11.2024; Договор № 30 от 29.11.2024 г.

⁸ Одитно доказателство № 12

в общините с изградени звена за вътрешен одит, задължително се създават одитни комитети, които се състоят от 3 до 5 членове, включително и председател, като най-малко две трети от тях са външни за организацията лица.

Допуснатото несъответствие е установено и при одита на ГФО за 2022 г. и ГФО за 2023 на Община Смолян

През 2024 г., със Заповед № РД 0505 от 22.04.2024 г. на кмета на Община Смолян е обявена процедура за провеждане на подбор на външни членове на одитния комитет на Община Смолян. Процедурата е прекратена със Заповед № РД-0742 от 20.06.2024 г. на кмета на общината поради липса на кандидати. Посоченото обстоятелство е констатирано и отразено в протокол от 17.06.2024 г.⁹

Не са спазени изискванията за задължително създаване на одитен комитет в общините в които има изградено звено за вътрешен одит, регламентирани в чл. 18, ал. 1 от Закона за вътрешен одит в публичния сектор, във връзка с чл. 21 от Закона за публични финанси, и във връзка § 2 от допълнителните разпоредби на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

2. При извършените одитни процедури за проверка на вземанията, признати по сметка 4020 „Доставчици по аванси в страната" при извършения финансов одит на ГФО за 2020 г. на Община Смолян е установено:¹⁰

2.1. В салдото на сметка 4020 „Доставчици по аванси в страната" в отчетна група „Бюджет“ е включена сума, в размер на 1 045 028 лв., представляваща предоставен аванс на изпълнител по три договора (съответно от 30.08.2006 г., 19.01.2009 г. и 20.10.2009 г.)¹¹ с предмет „Инженеринг - Реконструкция и доизграждане на Главен събирателен водопровод – курортни ядра Снежанка, Язовира, Студенец и Малина – КК Пампорово“ по фактури от 2008 г. и 2009 г.¹²

Съгласно предоставена от общината информация, договорите с фирмата изпълнител не са прекратени, обектът на договора не е изцяло завършен, приети са само междинни протоколи и фактури за извършена строителна работа, като не са предприети действия за събиране на вземанията по съдебен ред. В становището е посочено, че не е налице необходимост от предприемане на такива действия (не са посочени мотиви). Одитният екип счита, че непредприемането на действия от страна на общината е в несъответствие с принципите за добро управление на публичните финанси, като по този начин интересите на възложителя не са защитени.

По време на одита на ГФО за 2020 г. е извършена алтернативна одитна процедура, като от одитният екип е изпратено писмо до фирмата изпълнител, с искане на информация относно дължимите суми към Община Смолян. Получен е отговор от фирмата, с който не се потвърждават салдата по разчети с Община Смолян, тъй като

⁹ Одитно доказателство № 1 и 2

¹⁰ Одитно доказателство № 1 и 8 и Одитно доказателство № 1 към Одитен доклад № 0400318123 за извършен одит на ГФО за 2023 г.

¹¹ Договор от 30.06.2006 г. с предмет на дейност „Инженеринг-Реконструкция и доизграждане на Главен събирателен канал-курортни ядра Снежанка, Язовира, Студенец и Малина-КК Пампорово“; Договор от 19.01.2009 г. предмет на дейност „Инженеринг-Реконструкция и доизграждане на Главен събирателен канал-курортни ядра Снежанка, Язовира, Студенец и Малина-КК Пампорово“; Договор от 20.10.2009 г. с предмет на дейност Инженеринг-Реконструкция и доизграждане на Главен събирателен канал-курортни ядра Снежанка, Язовира, Студенец и Малина-КК Пампорово“

¹² Одитно доказателство № 1 и Одитни доказателства № № 01 и 02 към Одитен доклад на Сметна палата № 0400314622; Одитно доказателство № 22 към Одитен доклад на Сметната палата № 0400315421 за извършен одит на ГФО на Община Смолян за 2021 г. и одитно доказателство № 8 към Одитен доклад на Сметната палата № 0400317720 за извършен одит на ГФО на Община Смолян за 2020 г.

срещу получените аванси са изпълнени съответни обеми от СМР, за които са издадени акт Образец 19 за приети работи, на стойност 2 813 349 лв. Актовете са подписани от законни представители на Община Смолян, но от възложителят не са приети всички издадени фактури, които удостоверяват приспадане на усвоения аванс.

Във връзка с предоставеният от изпълнителят отговор са изисквани допълнителни обяснения от Община Смолян, но до приключване на финансов одит на ГФО за 2020 г. и за 2021 г., на одитния екип не е даден конкретен отговор от общината, относно причините за неприемане на фактурите и непризнаване на извършени СМР, за които са изплатени авансово средства, включени в салдото по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“.

През 2021 г., при провеждане на инвентаризация на вземанията от общината е изпратено писмо за потвърждаване на вземане от фирмата изпълнител, но отговор не е получен. Изпратено е и второ писмо, с изх. № ДЛ009750 от 29.12.2021 г., за предоставяне на протоколи за извършена работа и в случай на неналични такива да бъдат възстановени авансовите плащания. Към момента на приключване на одитните процедури няма получен отговор от фирмата изпълнител.

От Община Смолян са предоставени писмени обяснения относно предприемане на действия, съгласно които във връзка с годишната инвентаризация на активите и пасивите в Община Смолян към 31.12.2023 г. е изпратено писмо за потвърждение на вземането от контрагента, което е получено от фирмата.

При извършения финансов одит на ГФО за 2021 г., за 2022 г., 2023 г. и към 31.12.2024 г., на одитния екип не са представени допълнителни документи и информация относно предприети действия от страна на ръководството на общината във връзка с уточняване на взаимоотношенията с изпълнителя и потвърждаване на салдото по аналитичната партида на сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“. В резултат на това, одитният екип не може да изрази увереност по отношение верността на салдото по сметка 4020 "Доставчици по аванси в страната".

От Община Смолян не са предприети действия за удовлетворяване на вземането по съдебен ред. Следва да се извърши анализ относно възможността да се предприемат действия от гледна точка на изтичането на давността, като се прегледат всички относими документи.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 1.5 от ДДС № 10 от 28.12.2017 г., относно срока за инвентаризиране на активите и изискванията на Раздел II "Процедури за провеждане на инвентаризацията" в т. 2.4 "Разчетните взаимоотношения с бюджета, социалното осигуряване, персонала, доставчиците, клиентите и др. дебитори и кредитори" от утвърдените Вътрешните правила за провеждане на инвентаризации в Община Смолян, относно начина на извършване на инвентаризация на разчетите и Заповед № РД – 1117 от 06.11.2020 г. на кмета на Община Смолян за извършване на инвентаризация на разчетите.

Не са спазени изискванията на чл. чл. 163 и 164 от ЗПФ за организиране на счетоводната отчетност в публичния сектор в съответствие с изискванията на ЗСч, ЗПФ, и указанията дадени от министъра на финансите, което е нарушение на бюджетната дисциплина по смисъла на § 2 от Допълнителните разпоредби на ЗПФ.

2.2. Извършени разходи за незавършен обект „Инженеринг - Реконструкция и доизграждане на Главен събирателен водопровод – курортни ядра Снежанка, Язовира, Студенец и Малина – КК Пампорово“ по сключените и действащи към момента на одита договори, са капитализирани по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ преди да е приключил процесът на цялостно придобиване, в т.ч. без наличието на изискуемата документация, удостоверяваща извършването на всички дейности и процедури за

въвеждането на обекта в експлоатация. На признатия актив, със стойност 11 211 217 лв., са начислени разходи за амортизация за периода от 2017 г. до 2021 г., в размер на 784 785 лв.

Разходите по договорите са с право на пълен данъчен кредит, при наличие на изискуемата документация (фактури, приемателни протоколи и др. п.).

На одитния екип е предоставен Акт образец 10 от 03.11.2011 г. за установяване на състоянието на строежа при спирането на строителството поради необходимост от представяне на проект за промяна по време на строителство.

Съгласно информация, предоставена на одитния екип от общината, обектът е признат по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“, тъй като „функционира сравнително добре в сегашното му състояние“, потвърдено и с писмо от ВиК ЕООД гр. Смолян (изх. № 383 от 10.05.2021 г.).

Следвало е от Община Смолян да бъдат предприети действия за издаване на необходимите документи за подновяване на дейностите по строителството и/или приемане на извършените СМР от специализираните органи, и/или други управленски решения за привеждане на документирането и отчетността на стопанските операции в съответствие с действащите нормативни актове.

Окончателното признаване на нефинансовите дълготрайни активи (в процес на придобиване), в отчетността на бюджетната организация по съответните счетоводни сметки от СБО се осъществява след приключване на цялостния процес на придобиване, в т.ч. наличие на изискуемата документация, удостоверяваща извършването на всички дейности и процедури, изисквани за въвеждането на обекта в експлоатация. Съгласно т. 23, буква „г“ от ДДС № 5 от 2016 г. активи, които са в процес на придобиване, не подлежат на амортизация.

От Община Смолян са предоставени писмени обяснения относно причините за непредприемане на действия, съгласно които *„общината не разполага със средства, с които да довърши обекта. Фирмата не предоставя фактури за извършените СМР за стойността на аванса и при покана не се явява да се извършат фактическите действия по този обект“*.

Към 31.12.2024 г. от Община Смолян не са предприети действия относно установените несъответствия.

Не са спазени изискванията на чл. 3, ал. 3 от Закона за счетоводството, относно изискването за счетоводно отчитане на основата на документална обоснованост. Не са спазени и указанията на министъра на финансите дадени с т. 23, б. „г“ от ДДС № 05 от 2016 г. за неправилно начислената амортизация.

Не са спазени изискванията на чл. чл. 163 и 164 от ЗПФ за организиране на счетоводната отчетност в публичния сектор в съответствие с изискванията на ЗСч, ЗПФ, и указанията дадени от министъра на финансите, което е нарушение на бюджетната дисциплина по смисъла на § 2 от Допълнителните разпоредби на ЗПФ.

На основание чл. 49, ал. 3 от Закона за Сметната палата, установените несъответствия при извършените финансови одити на ГФО на Община Смолян за 2020 г., 2021 г., 2022 г. и 2023 г., (цитирани в настоящия доклад в т. 2 от раздел „Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби“), са изпращани в предходните години на Агенцията за държавна финансова инспекция.¹³

¹³ Към 31.12.2024 г. от АДФИ не е извършена финансова инспекция по повод изпратените материали

3. През 2023 г., по възлагателни писма,¹⁴ при изпълнение на договор № ПНО-ОП-22.10-9 от 24.10.2022 г. "Ремонт на улици и пътища на територията на Община Смолян", с целеви средства, отпуснати с ПМС № 360 от 10.12.2020 г., за пет¹⁵ обекта са извършени разходи, в общ размер 2 147 263 лв., които са осчетоводени по сметка 6076 "Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки" в отчетна група „Бюджет“ и са капитализирани в отчетна група ДСД по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“.

В разчета за финансиране на капиталови разходи наименованието на обекта е „Ремонт, изграждане и реконструкция на улици, пътища и прилежащата им инфраструктура на територията на Община Смолян, в, т. ч. „Хан Аспарух гр. Смолян, Смолян“, като не са описани конкретните обекти за изпълнение (по улици), и в основната информация за обекта „Описание“ не е въведено нормативното основание по ЗУТ, проектната готовност, разрешение за строеж.

По време на финансовия одит на ГФО за 2023 г. е изисквана от общината информация за извършените основни ремонти по обекти, в която да се посочи налична ли е проектната готовност, разрешение за строеж и нормативното основание по ЗУТ. Съгласно предоставена от общината информация, ремонтите са извършени на основание чл. 190¹⁶ от ЗУТ (за временни пътища); има неприключили отчуждителни процедури по трасето, за това няма издадени разрешения за строеж за обектите.

Съгласно чл. 190, ал. 6 от ЗУТ временни пътища се прокарват въз основа на писмен договор между заинтересуваните собственици на поземлени имоти с нотариална заверка на подписите, а при липса на съгласие - въз основа на заповед на кмета на общината. От общината е предоставена информация, че няма сключени договори между Община Смолян и собственици на поземлени имоти, няма издадена заповед на кмета на Община Смолян.

Предвид установените несъответствия: непопълване на необходимата информация в разчета за финансиране на капиталови разходи; липса на инвестиционен проект, разрешение за строеж и удостоверение за въвеждане в експлоатация; посочването от общината на нормативно основание (чл. 190 от ЗУТ), без наличие на съответните документи, които са изискуеми в същия член (ал. 6) от закона, одитният

¹⁴ ДЛ 007878/ 19.12.2022 г.; ДЛ 007878/03.04.2023 г.; ДЛ 007878/02.03.2023 г.; ДЛ 007878/18.05.2023 г.; ДЛ 007878/21.07.2023 г.

¹⁵ Ремонт на водосток на общински път SML2252/II-86 Смолян-Търън/ Река Катраница-Петково /III-863 – 40 174 лв.;

Ремонт на ул. "Дунав" – 280 956 лв.;

Ремонт на ул. "Възход" 1 593 966 лв.;

Ремонт на улица "Висарион Смоленски" -107 427 лв.;

Ремонт на общински път SML 3300/ SML 3259 Широка лъка - Гела - м. Магарджика- 124 740 лв.

¹⁶ (1) Когато съгласно подробен устройствен план някои урегулирани поземлени имоти имат лице само по проектирани нови улици, преди тези улици да са открити, общината може да прокарва временни пътища, които осигуряват достъп до съответните имоти.(2) При нужда временни пътища се прокарват в урегулирани части на населени места и селищни образувания, за които ще бъдат създадени нови подробни устройствени планове, както и в неурегулирани още части, включени в общ устройствен план.(3) Временните пътища трябва по възможност да следват новите улици по подробния устройствен план, съответно улиците по проектоплана или по извършените проучвания. Временните пътища се прокарват по такъв начин, че да не засягат заварени сгради и постройки, както и дълготрайни декоративни дървета.(4) Собствеността върху частите от поземлени имоти, заети за временни пътища, се запазва. Временни пътища се използват до откриване на новите улици съгласно подробен устройствен план.(5) Когато няма друга техническа възможност, временни пътища се прокарват и за да се осигури достъп до законно разрешени строежи извън границите на урбанизираните територии до разрешаване ползването на строежите, заедно с предвидените за тях постоянни пътища.

екип не може да стигне до разумна увереност относно законосъобразността (изискванията на ЗУТ) и правилното класифициране на разходите от ЕБК.

Съгласно § 5, т. 42 от допълнителните разпоредби на ЗУТ „Основен ремонт“ на строеж е частично възстановяване и/или частична замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации на строежа, както и строително-монтажните работи, с които първоначално вложени, но износени материали, конструкции и конструктивни елементи се заменят с други видове или се извършват нови видове работи, с които се възстановява експлоатационната им годност, подобрява се или се удължава срокът на тяхната експлоатация. За извършване на основен ремонт по смисъла на ЗУТ е необходимо да се приложи реда на закона, с който са регламентирани инвестиционното проектиране, съгласуването и одобряването на инвестиционните проекти и разрешаване на строителството. В общия случай за издаване на разрешение за строеж се изисква наличие на одобрен инвестиционен проект и представяне на набора от документи по чл. 144, ал. 1 от ЗУТ.

Допуснатото неправилно отчитане е установено при извършения финансов одит на ГФО на общината за 2023 г. и не е коригирано към 31.12.2024 г.

Не са спазени указания на МФ, дадени с ФО-17 от 13.09.2023 г. относно изискване одобрението на финансирането на строителните обекти да произтича от проектната готовност и разрешението за строеж при планиране на обектите в разчета за финансиране на капиталовите разходи, и с ФО № 3 от 02.02.2023 г. относно отразяване на информацията за капиталови разходи в модула на ИСО.

Не са спазени изискванията на чл. 190, ал. 6 от ЗУТ, съгласно който временни пътища се прокарват въз основа на писмен договор между заинтересуваните собственици на поземлени имоти с нотариална заверка на подписите, а при липса на съгласие - въз основа на заповед на кмета на общината.

На основание чл. 57, ал. 1 от Закона за Сметната палата, установените несъответствия по време на финансов одит на ГФО на Община Смолян за 2023 г. са изпратени на Агенцията за държавна финансова инспекция.

Коригирани неправилни отчитания

1. При извършените одитни процедури за признаване на инвестициите и приходите от правото на ползване на ВиК инфраструктура, се установи следното:

1.1. По "Регионален инвестиционен "ВиК" проект за обособена територия на "ВиК" ЕООД гр. Смолян, финансиран по Оперативна програма "Околна среда" - 2014-2020" са извършени инвестиции за пет обекта,¹⁷ в общ размер на 100 446 669 лв., с включен ДДС (16 741 111 лв.), в това число собствено участие на ВиК оператора (22 212 888 лв.) и финансиране със средства от Европейския съюз (61 492 670 лв.).

Инвестициите са фактурирани от ВиК оператора на Община Смолян, а от общината са издадени насрещни фактури за прихода от право на ползване на В и К инфраструктурата.

За отчитане на стопанските операции са съставени следните счетоводни записвания:

а) За отразяване на инвестицията във ВиК инфраструктурата:

- в отчетна група „Бюджет“ - по дебита на сметка 6076 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ с размера на цялата извършена инвестиция (83 705 558 лв.), вместо като транзакция (възмездно придобиване) само частта от инвестицията, финансирана за сметка на собственото участие на ВиК

¹⁷ ПСПВ "Хубча"; ПСОВ Смолян, Колектор; Червен Фидик; Жълт Фидик

оператора в проекта (22 212 888 лв.), в резултат на което салдото на сметката е завишено с 61 492 669 лв.;

- в отчетна група ДСД, изградената ВиК инфраструктура правилно е призната в пълен размер (83 705 558 лв.) по дебита на сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в правилна кореспонденция със сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група ДСД“ с частта от инвестицията, финансирана за сметка на собственото участие на ВиК оператора в проекта (22 218 888 лв.), и в неправилна кореспонденция със сметка 7672 „Прехвърлени нефинансови дълготрайни активи от/към други предприятия от сектор "Държавно управление""", вместо със сметка 7692 „Прехвърлени нефинансови дълготрайни активи от/към други сектори на икономиката“, с частта от инвестицията, финансирана със средства от ЕС (61 492 692 лв.).¹⁸

б) За начисляване на прихода от правото на ползване на ВиК инфраструктурата, в отчетна група „Бюджет“ е съставено неправилно счетоводно записване по дебита на сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната“ и кредита на сметка 7124 „Приходи от концесии“, с размера на цялата инвестиция (83 705 558 лв.). Следвало е да се състави счетоводна операция по дебита на сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната“ със стойността на инвестицията, финансирана от ВиК оператора (22 212 888 лв.), в кореспонденция със сметки 7124 „Приходи от концесии“, със стойността на признатия съгласно линейния метод припадък за периода приход (750 400 лв.), и 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица“, с разликата между признатия по линеен метод приход и отчетената сума по сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната“ (21 462 488 лв.).

Предвид обстоятелството, че само размера на самоучастието на ВиК при изграждането на активите по проекта се счита за извършена от дружеството инвестиция в изпълнение на чл. 7.4. от договора с „Асоциацията по ВиК – Смолян“, частта от инвестицията, която е финансирана с Европейски средства по ОП „Околна среда“, в размер на 61 492 670 лв., и фактурираното от общината право на ползване на ВиК инфраструктурата в същия размер, не следва да се признават като инвестиция и като приходи.

1.2. Във връзка с подписан договор между „Асоциацията по ВиК – Смолян“ с оператора „Водоснабдяване и канализация (ВиК)“ ЕООД – гр. Смолян, за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията и предоставяне на водоснабдителни и канализационни услуги на потребителите на територията на общините - членове на Асоциацията, сключен на основание чл. 198 п от Закона за водите, в Община Смолян не е приложен линейният метод при признаване на приходите от правото на ползване на ВиК инфраструктура на територията ѝ.

Възмездното предоставяне на право на стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК инфраструктура срещу непарична насрещна престация, от икономическа гледна точка представлява форма на концесия на тези активи и следва да се прилагат изискванията за признаване на приходи от концесии чрез използването на линейния метод, съгласно т.т. 17.6 и 17.7 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ.

В договора е предвидена непарична насрещна престация, съответстваща на задължителното ниво на инвестиции за период от 15 години, в размер на 11 256 000 лв., или 750 400 лв. годишно.

За периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2023 г. (седем години), по горепосочения договор са изпълнени от ВиК ЕООД гр. Смолян и приети от Община Смолян инвестиции, в размер на 1 746 079 лв., признати по сметка 7124 „Приходи от

¹⁸ Одитно доказателство №№ 9 и 14

концесии“, което е по-малко с 3 506 721 лв. от размера на предоставените от ВиК оператора насрещни престации под размера на начисления по линейния метод приход от началото на договора до 2024 г. включително (5 252 800 лв., седем години по 750 400 лв.).

През 2024 г. от ВиК операторът са изпълнени инвестиции, в общ размер на 22 767 888 лв. (т.ч. 22 212 888 лв. по "Регионален инвестиционен "ВиК" проект, подробно описани в т. 1.1 от настоящия одитен доклад).

По време на извършения одит на ГФО за 2024 г. е извършена корекция на неправилните отчитания. Приложени са указанията на министъра на финансите, дадени в т. 8.9. от ДДС № 20 от 2004 г. за коригиране на грешки от предходни отчетни периоди, като е начислен нето-актив по дебита на сметка 4961 „Коректив за вземания от местни лица“ и кредита на сметка 7994 „Увеличение на финансови активи приходно-разходни позиции от местни лица“.

Авансово предоставената престация от ВиК оператора към 31.12.2024 г., в размер на 18 510 767 лв., към 31.12.2024 г. е призната в кредитното салдо на сметка 4120 „Задължения по аванси към клиенти от страната“ преди приключвателните операции в края на годината, съгласно т. 30 от писмо на МФ с изх. № 91-00-106 от 22.02.2017 г.¹⁹

Не са спазени изискванията за признаване на приходи чрез използването на линейния метод, съгласно т. т. 17.6 и 17.7 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ и изискванията на Писмо № 91-00-106 от 22.02.2017 г. на МФ, относно отчитането на операциите между ВиК операторите и съответните общини и свързаните с тях разчети въз основа на договори.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 36 в писмо изх. № 91-00-106 от 22.02.2017 г. и изискванията, дадени в СС 18 „Приходи“, т. 9, буква „в“ относно оповестяване на информация, произтичаща от договорите по чл. 198п, ал. 1 от ЗВ.

2. При извършените одитни процедури за потвърждаване салдото на сметка 2071 "Незавършено строителство, производство и основен ремонт", в отчетна група ДСД се установи следното:²⁰

2.1. Разходи за извършен основен ремонт на обект "Реконструкция на част от ул. "Бузлуджа" - участък от о.9 до о.т.16", в размер на 396 399 лв., правилно признати първоначално в отчетна група ДСД по дебита на сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, след приключването²¹ на строително-монтажните работи (СМР) и издадено разрешително за въвеждане в експлоатация, разходите не са прекласифицирани по сметка 2202 "Инфраструктурни обекти" в кореспонденция със сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 16.15. от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т. 6.1 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“, относно счетоводното отразяване на последващите разходи за дълготрайни материални активи.

2.2. Разходи за основен ремонт на обект "Възстановяване на подпорна стена на общински път SML2240/III-866 Смолян -Мугла при км. 9+300 - 1 етап", в размер на 462 209 лв., са признати правилно по сметка 2071 "Незавършено строителство,

¹⁹ Одитни доказателства №№ 9 и 14

²⁰ Одитни доказателства №№ 10 и 14

²¹ Удостоверение за въвеждане в експлоатация № 69 от 02.12.2024 г.

производство и основен ремонт" в отчетна група ДСД, но неправилно по аналитична партида 71 отнасяща се за обект: "Изграждане на подпорна стена на общ. път SML 3242/III-8683 Смолян Могилица Черешовска река Киселчево при км 3+800".

След приключване²² на обект "Изграждане на подпорна стена на общ. път SML 3242/III-8683 Смолян Могилица Черешовска река Киселчево при км 3+800", натрупаните по аналитична партида 71 разходи, в общ размер 1 234 429 лв., включително неправилно отнесените по партида 71 разходи, в размер на 462 209 лв., са прекласифицирани по сметка 2202 "Инфраструктурни обекти". В резултат на това, към 31.12.2024 г. крайното дебитно салдото по сметка 2202 "Инфраструктурни обекти" по аналитична партида 71, е неправилно завишено с 462 209 лв. Тъй като обект "Възстановяване на подпорна стена на общински път SML2240/III-866 Смолян -Мугла при км. 9+300 - 1 етап" не е приключил, разходите е следвало да бъдат налични в крайното дебитно салдо по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт" по аналитичната партида за инфраструктурния обект. На неправилно капитализирания обект по сметка 2202 „Инфраструктурни обект“ правилно не са начислени разходи за амортизации.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 1 от Закона за счетоводството (ЗСч) за вярно и честно представяне имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието във финансовите отчети.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 16 от ДДС № 20 от 2004 г., т. т. 18 и 19 от ДДС № 14 от 2013 г., относно капитализирането на инфраструктурните обекти.

3. В ОУ "Стою Шишков" гр. Смолян, ВРБ на общината, възникнал ангажимент по Договор № 1 от 26.11.2024 г с предмет на дейност "Основен ремонт на физкултурен салон и съблекални в сградата на четвърто основно училище "Стою Шишков", гр. Смолян", на стойност 628 372 лв., не е осчетоводен по дебита на сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи – наличности“ и кредита на сметка 9800 „Възникнали ангажименти за разходи“ в отчетна група „Бюджет“.²³

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени в ДДС № 04 от 2010 г., и т. 75 – 77 на ДДС № 14 от 2013 г. относно задбалансовата отчетност за бюджетните показатели „Поети ангажименти“.

4. Приписани приходи от предоставено право на ползване на имоти – общинска собственост на нестопански организации,²⁴ на обща стойност 121 742 лв., са осчетоводени неправилно по дебита на сметка 7181 „Приписани приходи от наеми и концесии“ и кредита на сметка 6454 „Приписани текущи трансфери за нестопански организации“, вместо да бъде съставена огледална операция с цитираните счетоводни сметки.²⁵

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 17.13 от ДДС № 20 от 2004 г. относно отчитане на приписани разходи-текущи трансфери и приписани приходи и изискванията за осчетоводяване на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

²² Разрешение за ползване № ДК-07-СМ-65/13.12.2024 г.

²³ Одитни доказателства №№ 11 и 14

²⁴ Съюз на инвалидите в България; Съюз на глухите в България; Дневен център за пълнолетни лица с увреждания и неправителствени организации

²⁵ Одитни доказателства - №№ 13 и 14

5. При изпълнение на проект по програма „Региони в растеж“ е сключен Договор № ПНО - ОП-23.08-6 от 15.08.2023 г. с предмет *"Доставка, монтаж/инсталация въвеждане в експлоатация, настройване, тестване, обучение за работа и гаранционна поддръжка на цялостна дигитална планетариумна проектна система, включваща нов полусферичен купол и апаратура/оборудване на дигитален планетариум за нуждите на Община Смолян"*, на обща стойност 2 130 840 лв. През предходен отчетен период са доставени активи (куполен екран, цифрова система за управление, система за управление на осветление, сценично озвучаване на звездна зала, сценично осветление на звездна зала), на обща стойност 2 130 840 лв., които са признати от Общинска администрация (ОбА) по сметка 2099 "Други дълготрайни материални активи" в отчетна група СЕС.

През 2024 г., след приключване на дейностите по доставка, монтаж и обучение, активите са прехвърлени от отчетна група СЕС в ОбА по бюджета на „Планетариум“ - ВРБ на общината, чрез сметка 7601 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи "Бюджет" и "Сметки за средства от Европейския съюз““.

По сметка 2099 "Други дълготрайни материални активи" са признати пет актива, с обща стойност в размер на 2 130 840 лв., в т.ч. с наименования съответно: куполен екран (596 040 лв.), цифрова система за управление на прожекции и съдържание на планетариум“ (1 443 000 лв.), управление на сценично осветление, озвучаване на звездна зала (16 800 лв.), сценично озвучаване на звездна зала (32 760 лв.) и сценично осветление за звездна зала (42 240 лв.).

От предоставения от фирмата-изпълнител приемо-предавателен протокол № 1 от 24.11.2023 г. за доставка на полусферичен купол и апаратура е видно, че в протокола са включени активи (прожекторна система, един брой хост/главен компютър и четири броя графични компютри) и софтуер за управление на планетариум.

Следвало е, към 30.09.2024 г., от общината да се извърши анализ относно характера на придобитите активи (компютри и хардуерно оборудване, нематериални активи и други ДМА), както и наличието на активи, които са разграничими и могат да съществуват и да се подменят самостоятелно, и в резултат на анализа, да се признаят по съответните счетоводни сметки от група 20 "Дълготрайни материални активи".²⁶

По смисъла на т. 3.2 от СС 16 ДМА, дълготрайните материални активи, които се състоят от разграничими съставни части, отговарящи поотделно на критериите за дълготраен материален актив, могат да бъдат разделени на своите съставни части и всяка част да се третира като самостоятелен актив. Това е необходимо, когато съставните активи имат различни полезни срокове на годност или по различен начин осигуряват икономическа изгода за предприятието, което налага да се използват различни методи и норми на амортизация.

Неправилното отчитане е установено при предварителното проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на Община Смолян към 30.09.2024 г. Към 31.12.2024 г., преди изготвяне на ГФО за 2024 г., е извършена корекция като неправилните счетоводни операции са сторнирани (червено сторно), и активите са признати по съответните счетоводни сметки от гр. 20 „Дълготрайни материални активи“, в съответствие с техния характер.

Не са спазени указанията на т.16.15 от ДДС № 20 от 2004 г., изискването за отчитане на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно Сметкоплана на бюджетните организации утвърден от министъра на финансите.

²⁶ Одитни доказателства №№ 3 и 8

6. Към 30.09.2024 г., Община Смолян е администратор и водещ партньор по експлоатацията на Регионално депо, което приема отпадъците от общините Чепеларе и Баните. След проведена обществена поръчка по ЗОП, експлоатацията на депото е възложена на фирма изпълнител, като с посочените общини са сключени договори, съгласно които те се задължават за изплащат изцяло разходите по приемане и сепариране на смесени битови отпадъци по определен ред. Община Смолян предоставя справка за количествата и вида отпадъци, на база на която се подписва протокол, който е основание за издаване на фактура с точно фиксирани количества отпадъци за съответния месец.

Община Смолян префактурира на общините - ползватели на депото, разходите по извършване на услугата по експлоатация и поддържане на инсталацията за сепариране на регионално депо, съгласно Протокол-сметка.

Стопанските операции са осчетоводени както следва:

а) За начисляване на вземането от общините Чепеларе и Баните, неправилно са съставени счетоводни операции по дебита на сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната“ и кредита на сметка 7051 „Приходи от такси в левове“, в размер на 252 043 лв., вместо по дебита на сметка 4547 „Други разчети с общини - вземания (приходно-разходни позиции)“ и кредита на сметка 6029 „Други разходи за външни услуги“. Правилно е начислен припадащият се ДДС по кредита на сметка 4511 „Разчети за данък добавена стойност“, в размер на 50 409 лв.

б) На касова основа, получените средства от общините-ползватели, в размер на 123 533 лв., в т.ч. от предходен период (91 362 лв.) и от текущия период (32 171 лв.), са отчетени неправилно като приходи по подпараграф 27-29 „Други общински такси“, вместо като възстановени разходи по подпараграф 10-20 „Разходи за външни услуги“ със знак минус.²⁷

Неправилното отчитане е установено при предварителното проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на Община Смолян към 30.09.2024 г. Към 31.12.2024 г., преди съставяне на ГФО, неправилното отчитане е коригирано по метода на "червено сторно" по дебита на сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната“ и кредита на сметка 7051 „Приходи от такси в левове“ и са съставени правилните счетоводни операции по дебита на сметка 4547 „Други разчети с общини - вземания (приходно-разходни позиции)“ и кредита на сметка 6029 „Други разходи за външни услуги“.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 8.6 от ДДС № 20 от 2004 г. относно отчитане на възстановени разходи на начислена основа, включително и за минали години, като се кредитира съответната разходна счетоводна сметка, по която първоначално е бил отчетен разхода.

Не са спазени и изискванията за отчитане на стопанските операции по сметки и параграфи в съответствие с техния характер, съгласно Сметкоплана на бюджетните организации, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. и ЕБК за 2024 г., утвърдена от министъра на финансите с ДДС № 9 от 2023 г.

7. При извършени одитни процедури за проверка на отчетените приходи по счетоводна сметка 7110 "Приходи от продажби на услуги", се установи:

7.1. През одитирания период са фактурирани приходи от продажба на стояща на корен дървесина, на основание сключени договори²⁸, издадени разрешителни за отсичане на дървета по реда на чл. 32, ал. 3 от Закон за опазване на селскостопанското

²⁷ Одитно доказателство № 4

²⁸ Договор №ОС-ППД-24.07; Договор №ОС-ППД-24.07-1 от 2024 г.

имущество (ЗОСИ)²⁹ и издадени от Община Смолян фактури³⁰ на външни изпълнители, в общ размер на 150 136 лв. (с ДДС), в т.ч. авансово платени 67 835 лв.

Авансово получените суми са правилно осчетоводени по кредита на сметка 4120 „Задължения по аванси към клиенти от страната“. Приходите от продажба на стояща на корен дървесина, в размер на 75 466 лв., са признати неправилно по сметка 7110 „Приходи от продажби на услуги“, вместо по сметка 7199 „Други приходи“.³¹

Получените приходи, в размер на 150 136 лв., са отчетени на касова основа неправилно по подпараграф 24-04 „Нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция“, вместо по подпараграф 36-19 „Други неданъчни приходи“.

Към 31.12.2024 г. (преди съставяне на ГФО) е извършена корекция по метода "червено сторно" и приходите са отчетени по дебита на сметка 7110 „Приходи от продажби на услуги“ и “ по подпараграф 36-19 „Други неданъчни приходи“.

7.2. Към 30.09.2024 г. са събрани общински такси за издаване на разрешителни за отсичане на дървета по реда на чл. 32, ал. 3 от ЗОСИ, и поставяне на общинска марка, в общ размер на 48 402 лв. (с вкл. ДДС). Получените приходи са неправилно признати по кредита на сметка 7110 "Приходи от продажби на услуги", вместо по кредита на сметка 7051 "Приходи от такси в лева" и на начислена основа са неправилно отчетени по подпараграф 24-04 "Нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция", вместо по параграф 27-00 "Общински такси".³²

Неправилното отчитане е установено при предварителното проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на Община Смолян към 30.09.2024 г. Към 31.12.2024 г. (преди съставяне на ГФО), като неправилните счетоводни записвания са сторнирани (червено сторно) и приходите са отчетени по сметка 7051 "Приходи от такси в лева" и подпараграф 27-00 "Общински такси".

Не са спазени изискванията за отчитане на стопанските операции по параграфи и сметки в съответствие с техния характер, съгласно Единната бюджетна класификация за 2024 г., утвърдена от министъра на финансите с ДДС № 09 от 2023 г. и Сметкоплана на бюджетните организации, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

8. През 2023 г. е преактуван имот (апартамент) с АОС № 2224 от 08.02.2023 г., с данъчна оценка, в размер на 53 235 лв. В предходен отчетен период активът е признат в отчетна група „Бюджет“ по дебита на сметка 2032 „Жилищни сгради, общежития и апартаменти“, на стойност 4 303 лв. В съответствие с изискванията на СС 16 „Дълготрайни материални активи“, при преактуване или разделяне и обединяване на съществуващи имоти, без съществена промяна на техните параметри, които са признати в отчетността на организацията по една и съща синтетична счетоводна сметка, следва да се съставят само съответните записвания по аналитични партии и подсметки към съответната счетоводна сметка, по която е отразяван съществуващия до момента актив.

Предвид съществената разлика между отчетната стойност и новата данъчна оценка на актива, следва от общината да се извърши анализ относно това, дали активът

²⁹ Разрешителни за отсичане на дървета по чл.32, ал.3 от ЗОСИ №№ 5/ 23.01.2024 г.; 16/ 28.02.2024 г.; 23/ 21.03.2024 г.

³⁰ Фактури №№ 0000098022/08.04.24г.; 0000098101/29.04.24г.; 0000058102/29.04.24г.; 0000098103/ 29.04.24г.; 0000099101/25.07.24 г.; 0000099460/27.08.24 г.; 0000099796/25.09.24 г.; 0000099376// 37.07.24г.; 0000100090/30.09.24г.; 0000100099/30.09.24г.; 0000099375/30.07.24г.; 0000100093/30.09.24г.;

³¹ Одитни доказателства №№ 5, 6 и 8

³² Одитни доказателства №№ 5, 6 и 8

е бил включен или следва да се включи при периодичен преглед за преоценка, като се определи неговата справедлива стойност.³³

Допуснатото неправилно отчитане е установено при извършване одит на ГФО за 2023 г. и не е коригирано към 30.09.2024 г.

Към 31.12.2024 г. от лицензиран оценител е извършена оценка за определяне на справедливата стойност на имота. В ОБА с разликата от 124 277 лв. между осчетоводената в предходен отчетен период и справедливата стойност на имота е взета коригираща операция по дебита на сметка 2032 "Жилищни сгради, общежития и апартаменти", в неправилна кореспонденция със сметка 7801 "Преоценки на нефинансови дълготрайни активи", вместо със сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 16.23. от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т. т. 7.1 и 7.2 на СС 16 Дълготрайни материални активи, относно оценките след първоначално признаване на ДМА.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Контролните дейности в областта на финансово-счетоводната отчетност не са прилагани непрекъснато през одитирания период и не са минимизирали риска от допускане на неправилни отчитания в ГФО на Община Смолян за 2024 г., описани в настоящия одитен доклад.

На основание т. 67 от ДДС № 07 от 2024 г. на МФ, по време на финансовия одит са извършени корекции на баланса, оборотната ведомост, отчета за приходите и разходите на Община Смолян. Коригираният ГФО за 2024 г. е зареден в системата ИСО на МФ на 16.05.2025 г. и е представен в Сметната палата с вх. № 07-02-475#2 от 16.05.2025 г.

В подкрепа на констатациите са събрани 14 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. Смолян, бул. „България“ № 12, стая 321 – ИРМ Смолян.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 287 от 14.08.2025 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за община Смолян и един за Сметната палата.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

³³ Одитни доказателства №№1, 8 и 14 и Одитно доказателство № 6 от Одитен доклад № 0400318123 за извършен финансов одит на ГФО за 2023 г.

№	Одитни доказателства	Брой страници
01	РД 1.22 за извършена проверка на предприетите мерки във връзка с неотстранените отклонения при извършения предходен одит на финансовия отчет към 31.12.2023 г. на Община Смолян; 2.6 Паметна записка за приобщаване на част от Одитно доказателство № 1 от Одитен доклад № 0400318123 за 2023 г.	149
02	2.6-1 Паметна записка за приобщаване на одитно доказателство № 17 от Одитен доклад № 0400318123 за извършен одит на ГФО за 2023 г.	135
03	РД 2.16-7 за процедури по същество (тестове на детайлите) за проверка на съществени позиции на сметка 2099 "Други дълготрайни материални активи" (в отчетна група Бюджет) от финансовия отчет на Община Смолян за периода от 01.01.2024 г. до 30.09.2024 г.; Договор № ПНО-ОП-23.08-6 от 15.08.2023 г.; Образец 1; Предложение за изпълнение на поръчката в съответствие с техническите спецификации и изисквания на възложителя; Приложение 2.1 – Техническа спецификация; Образец3 – Ценово предложение; Образец – 3.1 Приложение към ценово предложение; Приемо-предавателен протокол на полусферичен купол и апаратура № 1 от 24.11.2023 г.; Протокол № 2 от 19.12.2023 г.; ф-ри 2 бр.; МО – 2 бр.; Извлечение от сметка 2099 „Други дълготрайни материални активи“	71
04	РД 2.16-2 за процедури по същество (тестове на детайлите) за проверка на съществени позиции в отчетна група „Бюджет“ – параграфи 27-00 „Общински такси“ и сметки 7041 „Касови приходи от такси, лицензии и вноски с данъчен характер“ и 7051 „Приходи от такси в левове“ в Община Смолян за периода от 01.01.2024 г. до 30.09.2024 г.; Договор от 01.12.2021 г. с община Чепеларе; Договор от 01.12.2021 г. с община Баните; Извлечение от сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната“; Извлечение от сметка 7051 Приходи от такси в левове“ ф-ри 18 бр.; Протокол сметка за сепариране – 29 бр.; извлечение от подпараграф 27-29 „Други общински такси“; Банкови извлечения – 11 бр.	82
05	2.16-13 – Работен документ за процедури по същество (тестове на детайлите) на операции по счетоводни сметки 7110 "Приходи от продажби на услуги"; 7113 "Приходи от продажби на продукция"; 7114 "Приходи от продажби на стоки" и 4071 "Задължения към доставчици (приходни позиции)", и подпараграф 24-04 "Нетни приходи от продажби на услуги, стоки и продукция" в отчетна група "Бюджет"; Договор № ОС- ППД- 24.07-2; Договор ОС – ППД – 24.07-1; Разрешително за отсичане на дървета по чл.32, ал.3 от ЗОСИ – 3бр.; Фактури – 10бр.; Хронологична оборотна за сметка 5013 „Текущи банкови сметки“; Хронологична оборотна ведомост на 4120 „Задължения по аванси към клиенти от страната“; Хронологична оборотна ведомост на 7110 „Приходи от продажби на услуги“; Приходен касов ордер за месец април – 2бр.; Хронологична оборотна ведомост за сметка 4110 „Вземания от клиенти в страната“;	45
06	Хронологична оборотна ведомост за сметка 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“; Мемориални ордери – 8бр.; Разрешително за отсичане на дървета по чл.32, ал.3 от ЗОСИ – 5бр.; Приходни квитанции – 5бр.;	25

08	РД 1.22 за извършена проверка на предприетите мерки във връзка с неотстранените отклонения при извършения предходен одит на периодичния финансов отчети към 30.09.2024 г. на Община Смолян; извлечение от счетоводната система за извършени корекции	51
09	Д 2.16-1 за процедури по същество (тестове на детайлите) за проверка на съществени позиции в отчетна група "Бюджет" по сметка 6076 "Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки" от финансовия отчет на община Смолян за периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г.; РД 2.16-11 за процедури по същество (тестове на детайлите) за проверка на сметка 7124 „Приходи от концесии“ на съществени позиции в отчетна група "Бюджет" от финансовия отчет на Община Смолян за периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г.; РД 2.16-14 за процедури по същество (тестове на детайлите) за проверка на сметка 77672 „Прехвърлени нефинансови дълготрайни активи от/към други предприятия от сектор „Държавно управление“ на несъществени “ позиции в отчетна група "ДСД от финансовия отчет на Община Смолян за периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г.; Извлечение от сметка 6076 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“; Извлечение от сметка 7124 „ Приходи от концесии“; Извлечение от сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“; фактури – четири броя; писмо от „Български ВиК Холдинг“ ЕАД	96
10	РД 2.16-3 за процедури по същество (тестове на детайлите) за проверка на съществени позиции на сметка 2071 Незавършено строителство, производство и основен ремонт" в отчетна група "Бюджет, СЕС и ДСД от финансовия отчет на Община Смолян за периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г.; 2.2-2 Констативен протокол; Разрешение за строеж № 93 от 26.07.2024 г.; ф-ри – 2бр.; Констативен протокол от 15.11.2024 г.; ; Окончателен приемо-предавателен протокол от 03.12.2024 г.; Удостоверение за въвеждане в експлоатация; Разрешение за строеж № 39 от 02.05.2023 г.; фактури – 2 бр.; Протокол за приемане на извършената работа от 21.10.2024 г.	26
11	РД 2.16-4 за процедури по същество (тестове на детайлите) на операции по счетоводна сметка 9200 "Поети ангажименти за разходи - наличности" в отчетна група "Бюджет"; 2.2-3 Констативен протокол; Договор № 1 от 26.11.2024 г.	30
12	РД 2.16-5 за процедури по същество (тестове на детайлите) на операции по счетоводна сметка 4020 "Доставчици по аванси от страната" в отчетна група "Бюджет"; Договор № 1 от 26.11.2024 г. и Договор № 30 от 29.11.2024 г.; фактури два броя; Извлечение от сметка 7199 „ Други приходи“; Извлечение от подпараграф 36-19 Други неданъчни приходи“; Класиране – Етап 1 – по модули 1 и 2 по програмата за изграждане на основен ремонт на спортни площадки и физкултурни салони в държавни и общински училища за периода 2024-2027 г.; Решение № 151 от 28.03.2024 г. но ОбС	63
13	Работен документ за извършване на счетоводни операции, свързани с изпълнение на указанията, дадени с ДДС №20 от 2004 г. и ДДС № 14 от 2013 г. на Министерство на финансите относно начисляване на провизии, приходи и разходи по корективни сметки и преглед за обезценка на нефинансови дълготрайни активи в края на отчетната година; Хронологична обратна ведомост за сметка 7181 „Приписани приходи от наеми и концесии“; Уведомителни писма за приписания приход на нестопански организации – 16 броя.	22

14	МО и извлечения от счетоводната система за извършени корекции	24
----	---	----